

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŐTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research

Cilt: 14 Sayı: 77 Nisan 2021 & Volume: 14 Issue: 77 April 2021

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL YENİLİKÇİLİK DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA A RESEARCH ON THE SOCIAL INNOVATION LEVELS OF UNIVERSITY STUDENTS

Erdem TÜRK*
Burhan SEVİM**

Öz

Sosyal yenilikçilik, sosyal bir soruna verimli, etkili, kalıcı bir çözüm bulmak ya da mevcutta bulunan çözümlerden yararlanarak toplumun geneli için toplumun çıkarlarını gözeterek değerler oluşturup; ekonomik, sosyal ve çevreyle ilgili problemlere çözüm üretmektir. Bu çalışmada, yenilikçilik kavramının ve sosyal yenilikçiliğin üniversite son sınıf öğrencilerinin üzerindeki algılamalarının ölçülmesi amaçlanmıştır. Üniversitelerin yenilikçilik, sosyal yenilikçilik gibi konulardaki çalışmalarının bireysel olarak öğrencilere katkı sağlama noktasında önemli bir rol üstlendiği, özellikle son sınıf öğrencilerinin ise aldıkları eğitimin ışığında farkındalık düzeylerinin nispeten daha fazla olduğu düşünülmüştür. Bundan dolayı araştırmanın evreni, 2020-2021 yılında Sivas'ta üniversite son sınıfta öğrenim gören öğrencilerden oluşmuştur. Katılımcılar kolayda örneklem yöntemi ile seçilmiştir. Verilerin toplanmasında, Sosyal Yenilikçilik Ölçeği (Halaç vd., 2014) kullanılmıştır. Çalışmada hipotezlerin test edilmesi amacıyla bağımsız örneklem t testi, tek yönlü Anova testi ve aracı değişken analizleri yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, öğrencilerin sosyal yenilikçilik düzeylerinin, cinsiyete, eğitim düzeylerine, yaşa ve yaşadıkları bölgelere göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yenilikçilik, Sosyal Yenilikçilik, Sosyal Yenilik Unsurları.

Abstract

Social innovation is to find an efficient, effective, permanent solution to a social problem or by taking advantage of existing solutions to create values by considering the interests of the society in general; To find solutions to economic, social and environmental problems. In this study, it is aimed to measure the perceptions of the concept of innovation and social innovativeness on senior university students. It is thought that the studies of universities in subjects such as innovation and social innovativeness play an important role in contributing to students individually, and especially senior students have a relatively higher level of awareness in the light of their education. Therefore, the universe of the research consisted of students who were studying in Sivas in the last year of the university in 2020-2021. Participants were selected by convenience sampling method. Social Innovation Scale (Halaç et al., 2014) was used to collect data. In order to test the hypotheses in the study, independent sample t test, one-way Anova test and analysis of mediating variables were performed. As a result of the analysis, it has been determined that the social innovativeness levels of the students differ according to their gender, education level, age and the regions they live in.

Keywords: Innovation, Social Innovation, Social Innovation Elements.

* Kastamonu Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm İşletmeciliği Bölümü Doktora Öğrencisi, ORCID: 0000-0002-0548-0096

** Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm İşletmeciliği Bölümü ORCID: 0000-0002-3326-9642

1. GİRİŞ

Yenilikçilik (inovasyon) ve sürekli gelişim isteğinin düzenli bir şekilde ilerlemesi sonucunda dünya üzerindeki bütün coğrafyalar gelişip, değişim göstermektedir. Yenilikçilik, belli bir kesimi etkileyen bir olgu değil, her alanda etkisini gösteren bir süreç veya sistem olarak tanımlanabilir. Bu bağlamda yenilikçiliğin, çevreye katkısı olan, yeni istihdam imkânları oluşturan ve eşitsizliklerin ortadan kaldırılmasına katkıda bulunan sistemler bütünü olan bir süreç olduğu söylenebilir. Yenilik ise, bu sistem ve süreçlerin olası ve beklenen çıktısı olarak görülmektedir.

Yenilik kavramını, tüm sosyo-ekonomik politikalarının odağına yerleştirmeye çalışan toplumlarda, insanların yenilikçilik eğilimlerini davranışlarına yansıtılmaları yönünde adımlar atabilmesi için ilk önce toplumda yenilik kültürünün oluşturulması gerektiği kabul edilmektedir (OECD, 2012). Yukarıda bahsedilen yenilikçiliğin topluma sağladığı düşünülen katkıları sayesinde, yenilikler, toplulukların kendi kendine yetebilmesi açısından çok önemli bir araç olarak görülmektedir (Koç, 2010). Toplumsal kültürün içine işlemiş olan bu sosyal olguda, yeniliği benimseyen ve ilerleten sosyal girişimcilerin davranışlarının, yaşadıkları çevreden ve aldıkları eğitimden birinci derecede etkilendikleri kabul görmektedir (Güney ve Nurmakhamatuly, 2007).

Girişimsel etkinliklerin hayata geçirdiği sosyal yenilikler aynı zamanda sosyal girişimcilerin meydana getirdiği bir oluşumdur. Bu yüzden; sosyal yenilikçi bireylerin aynı zamanda, girişimci kişileri karakterize eden özellikleri de taşıması beklenmektedir (Dilek ve Mansur, 2017). Yurtdışında yapılmış olan araştırmalarda, girişimci kişilerin risk almayı bilen, yenilikçi, değişime ve yeni fırsatlara açık, yaratıcı, aktif, duygusal zekâ seviyesi yüksek, aldıkları kararlarda ısrarcı, başarı güdüsü yüksek, iyi derecede iletişim becerisine sahip oldukları anlaşılmaktadır. Yurtiçinde yapılmış olan çalışmalarda ise girişimci kişilerin, risk alabilen, başarıya ihtiyacı hisseden, kendine güveni olan, yenilikçi, yaratıcı, iyi derecede iletişim kurabilen, problemleri kolayca çözebilme yetisine sahip, yüksek duygusal zekâsı olan aktif bireyler olarak tanımlandığı belirtilmiştir (Bozkurt ve Alparslan 2013).

Alanyazında yenilikçilik üzerine yapılmış olan birçok çalışma, işletmeler üzerinde yenilik yapma, yenilik geliştirme ve uygulama konularına odaklanmıştır. (Rogers, 1995; Clayton, 1997; Skyrme, 1999; Kirton, 2000; Örucü ve ark., 2011, Ecevit Satı ve Işık, 2011; Cankül ve ark., 2018). Bundan dolayı çeşitli alanlarda sıklıkla rastladığımız bir kavram olan yenilikçiliğin işletmelerden farklı olarak ele alınması gerektiği ve bireysel anlamda da araştırılmayı bekleyen bir alan olduğu görülmektedir.

İnsanların topluma sağlayabildiği katkılar; ne kadar bilgi sahibi olduğu, kendisini ne kadar güncel tuttuğu, yenilikçiliğe ne kadar açık olduğu ile doğru orantılıdır. İnsanların yetişkinliğe ve en verimli yaşlarına adım attıkları dönem olan üniversite dönemi, insanların kendilerinde geliştirdikleri karakteristik özellikleri ile ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda üniversite son sınıf öğrencilerinin sosyalliğe, yeniliğe, teknolojiye ne kadar açık oldukları ve varsa bu özelliklerin üniversite sonrası hayatlarında kendilerine ne kadar katkı sunacağı çok önemlidir. Bu öneme binaen çalışmada, üniversite son sınıf öğrencilerinin sosyal yenilikçilik algılarının ölçülmesi amaçlanmıştır.

2. SOSYAL YENİLİKÇİLİK

Sosyal yenilikler, insanların her türlü sosyal ihtiyacını karşılayan, toplumun gelişimini, sağlığını, çalışma şartlarını, daha medeni bir toplum olma çabasını içeren ve bütün bunlar için planlanan stratejiler, fikirler, organizasyonlar ve kavramlardır denilebilir (Bulut ve ark., 2013)

Sosyal yenilik kavramı 1800'lü yılların sonlarına doğru ilk kez Max Weber tarafından, ortaya atılmıştır. Joseph Schumpeter ise 1930'lu yılların sonlarında, sosyal yenilik ve teknolojik yeniliğin beraber kullanılması durumunda ekonomik etkinlikle birlikte ihtiyaçların karşılanacağını öne sürmüştür. Toplumun bütün alanlarında sosyal yenilikçilik kavramının sosyal girişimcilik, sosyal ekonomi, kâr amacı gütmeyen şirketler, kurumsal sosyal sorumluluk uygulamaları gibi birçok değişik faaliyetlerle yayıldığı görülmektedir (Özdemir ve Ar, 2015).

Phills vd. (2008) sosyal yenilikçilik kavramını, sosyal bir probleme daha verimli, daha etkili, sürdürülebilir yeni bir çözüm üretmek veya mevcut çözümlerden yola çıkarak, bireysellikten ziyade öncelikli olarak toplumun geneli için değer yaratmak olarak tanımlarken, Mulgan ve ark., (2007) ise sosyal yeniliği, önceden karşılanmamış ihtiyaçlar ve yeni düşünceler arasında bağlar kurarak, insanların hayatlarındaki standartları daha da yukarı taşıyacak şekilde çözümler ortaya çıkarması olarak tanımlamışlardır.

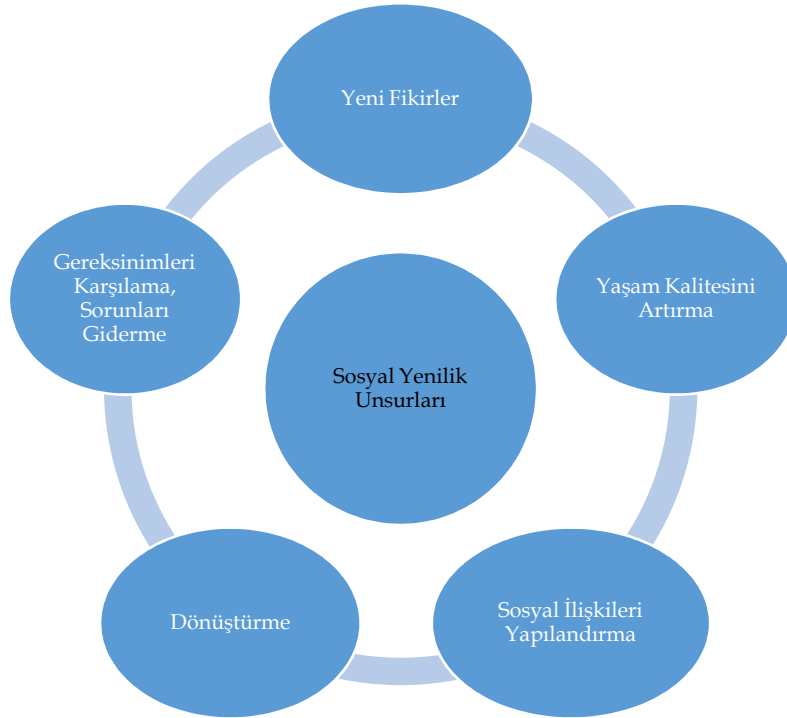
2000' li yıllarda ise toplumların genel olarak yenilik organizasyonu içinde yer aldığı ve ortak problemlerin çözümü için sosyal yenilik konusundaki çalışmalara ağırlık verdiği söylenebilir. Bundan dolayı da sosyal yenilik kavramının bireyler, işletmeler ve toplumun tamamı açısından taşıdığı öneme vurgu yapılmıştır. Karmaşık sosyal sorunların ortadan kaldırılması için sadece tek bir çözümün olamayacağı ve bundan dolayı yenilikçi bir yaklaşım kullanmanın gerekliliği artık kabul edilmiş ve dolayısıyla sosyal yenilik kavramının da önemi daha çok anlaşılmasına başlanmıştır (Conger, 2009).

Sosyal yenilikçiliğin hedefi, topluluktaki her bireyin ihtiyaçlarının giderilmesi ve sosyal problemlerin çözülmesi amacıyla, yeni fikirlerin ortaya çıkarılması ve bu fikirlerin toplumun tüm kesimlerinin yaşam şartlarında pozitif bir fark yaratması, toplumsal değişimi sağlamak ve daha sonra bu değişimin yolunu belirlemektir (Özmete ve Akgül Gök, 2015).

Yukarıda verilen tanımlarda, sosyal yeniliğin genel olarak bir ihtiyacı karşılaması, problemlere etkili yeni bir çözüm sunması ve sonuç olarak bireye, topluma veya kurumlara faydalar sağlaması gibi temel unsurların vurgulandığı görülmektedir.

Sosyal yenilikçilik süreci, değişimle beraber gelişmekte olan toplum yapılarında oluşan ve kısmen de olsa arka plana atılan ihtiyaçlara çözüm bulmaya çalışan bir süreci ifade etmektedir. Bu süreç, yenilikçi bir fikrin meydana gelmesinden, pilot uygulamaya, uygulamanın geliştirilmesinden öğrenme aşamasına kadar geçen belirli bir süreyi ifade etmektedir (Halaç vd., 2014). Sosyal yeniliğin oluşum sürecini etkili bir şekilde yönetebilmek açısından, toplumun kültürel yapısını, değerlerini tanımak, ihtiyaç ve sorunlarını bilmek, bu sürece olumlu katkı sağlayacaktır (Ateş, 2017). Sosyal yenilikçilik unsurları ise bu sürecin gelişmesinde önemli rol almaktadır.

Şekil 1'de görüldüğü üzere yeni fikirler geliştirmek, gereksinimleri karşılayıp sorunları gidermek, sosyal ilişkileri yapılandırmak ve dönüştürmek ve böylece yaşam standartlarını artırmak bu sürecin unsurlarını oluşturmaktadır.

Şekil 1. Sosyal Yenilik Unsurları
Kaynak: (Erbil, 2015: 23)

Yenilikçilik alanında yapılmış olan çalışmaların büyük bir bölümü, bireyleri ve toplumu daha iyi hale getirme yolunda katkılar sağlamayı amaçlamaktadır.

3. LİTERATÜRDE YAPILMIŞ OLAN ÇALIŞMALAR

Esen ve ark., (2020), yaptıkları çalışmada; sürdürülebilirlik algısı ile sosyal yenilikçilik davranışı ilişkisinde, bireysel yaratıcılığın aracı rolünün olup olmadığını ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır.

Üniversitelerin sürdürülebilirlik, sosyal yenilikçilik ve bireysel yaratıcılık gibi alanlardaki çabaları faydaya dönüştürmesinde etkili rol üstlendiği ve buralarda görevli akademisyenlerin farkındalık düzeyinin nispeten daha yüksek olduğu düşünülerek araştırmanın evreni, 2018-2019 yılında Türkiye'deki devlet üniversitelerinde görev yapan akademisyenler oluşturmuştur. Sonuç olarak; sürdürülebilirlik algısının, sosyal yenilikçilik ve bireysel yaratıcılık üzerinde, bireysel yaratıcılığın ise sosyal yenilikçilik üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca, sürdürülebilirlik algısı ve sosyal yenilikçilik ilişkisinde ise bireysel yaratıcılığın kısmi aracılık etkisinin olduğu da bulgular arasındadır.

Karahan ve Çetintaş (2020), yaptıkları çalışmada sosyal yenilikçilik yapma yeteneğinin artırılması ve üniversite öğrencileri arasında yaygınlaştırılmasına katkı sağlamak amacıyla hangi tür eğitim faaliyetlerinin yapılması gerektiği ve bu faaliyetlerin yenilik yeteneğini ne kadar etkilediğini belirlemeyi amaçlamışlardır. Bu amaçla 2018-2019 öğretim yılında Elazığ Fırat Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan öğrencilerden 405 kişiye anket yoluyla ulaşılmış olup elde edilen sonuçlara göre; öğrencilerin sosyal yenilikçilik seviyelerinin iyi seviyede olduğu, sosyal yenilikçilik ile ilgili konferans, seminer, kurs, ders, sosyal medya gibi elektronik ortamlara katılım yoğunluğunun sosyal yenilikçilik düzeylerini artırdığı ortaya çıkmıştır.

Yeşilkaya ve Yıldız (2018)'in yaptıkları çalışmada, bireysel davranışlardaki özelliklerin sosyal yenilik eğilimine hangi derecede etki ettiği araştırılmıştır. Araştırmada, Ardahan belediyesinde çalışan 108 kişiye anket uygulanmış ve sonuç olarak çalışanların sosyal yenilik düzeylerinin 0,784 puan olduğunu, çalışanların davranışlarının, sosyal yenilik eğilimlerini olumlu anlamda etkilediğini tespit etmişlerdir.

Yavuzaslan, (2017), yılında yaptığı çalışmada Avrupa Birliği'nin (AB) sosyal bütünleşme çalışmalarını yenilikçilik politikaları kapsamında incelemiştir. Araştırmada AB'nin bütünleşme süresince ortaya çıkan sorunların çözülmesi için yenilikçi bir anlayışa sahip olması ve sosyal yenilikçilik çalışmalarının yeni bir yöntem olarak kullanılması gerekliliğini örneklerle ifade etmiştir. Ayrıca yapılan analizlerde, uygulanan sosyal yenilik politikalarının AB ülkelerinin refah seviyeleri arasındaki farklılıkları ortadan kaldıracığı ve AB ülkelerindeki sosyal bütünleşmenin hızlanacağı sonucuna varılmıştır. .

Uslu ve Mansur (2017), yaptıkları araştırmada, Ankara'da Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü'nde lisans eğitimi alan öğrencilerin bireysel-sosyal yenilikçilik ve proaktif kişilik özelliklerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Yapılan analizler sonucunda katılımcıların proaktif kişilikleri ile sosyal yenilikçilik özelliklerinin sınıf düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermediği, bireysel yenilikçilik kategorilerinde ise proaktif kişilik ve sosyal yenilikçilik özelliklerinde anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır.

Jali ve ark., (2016), sosyal yenilikçilik ve bilgi kaynağı arasındaki ilişkiyi kavramsal çerçevede incelemişlerdir. Bu bağlamda sosyal yeniliğin; kötü yaşam şartları, kötü eğitim sistemleri, kamudaki gelir adaletsizliği, işsizlik problemi gibi ekonomik, sosyal, teknolojik sorunların çözümünde, etkili bir yöntem olduğunu ileri sürmüşlerdir. Ayrıca sosyal yenilik ve bilgi kaynağının birbiriyle fazlasıyla ilişkili olduğu ve ülkelerin bu özelliklerden fazlasıyla yararlanması gerektiğini de vurgulamışlardır.

Özdemir ve Ar (2015) yaptıkları çalışmada, sosyal yenilikle en fazla ilişkisi bulunan kavramın sosyal girişimcilik olduğunu, sosyal yeniliği etkileyen en önemli unsurun ise toplumdaki beklentiler olduğu sonucunu ortaya çıkarmışlardır. Ayrıca, kamunun yönlendirdiği sağlık, eğitim, ekonomi gibi konuların sosyal yenilik ile geliştirilebilme potansiyelinin olduğu da vurgulanmıştır.

Mercan ve Urgan (2015) çalışmalarında; sosyal sermayenin sosyal yenilikçilik üzerindeki etkisini araştırılmışlardır. Araştırma sonucunda: sosyal yenilikçilik ile sosyal sermaye boyutlarından olan sosyal temsilcilik, güven ve güvene dayalı ilişkiler ile aile ve arkadaşlara dayalı ilişkiler arasında anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca sosyal yenilikçiliği sadece sosyal temsilciliğin etkilediği sonucuna da ulaşılmıştır.

Tonimoto (2012), Japonya'da bir sivil toplum kuruluşu üzerinde yaptığı çalışmada, sosyal yenilikçiliğin nasıl meydana geldiğini ve bu oluşumun sürecini araştırmıştır. Sonuç olarak, sosyal girişimcilerin, paydaşlarla birlikte benzersiz fikirler yarattığını ve sosyal sorunların üstesinden gelmek için sosyal girişimcilerle beraber işbirliği yapıp ortaya çeşitli kaynaklar çıkardığını ve yenilikçi bir plan oluşturduğunu gözlemlemiştir.

4. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniğinin kullanıldığı bu araştırmada veriler Sivas ilinde öğrenim gören üniversite son sınıf öğrencilerinden toplanmıştır.

4.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmada, Sivas'taki Üniversitelerde öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin sosyal yenilikçilik alanında ön plana çıkan özelliklerini belirlemek amaçlanmaktadır. Çalışmada, üniversite son sınıf öğrencilerinin seçilmesinin sebepleri şu şekilde sıralanabilir;

- Öğrencilerin aldıkları eğitim sonucunda yenilikçi düşünebilme kazanımlarını edinmeleri,
- Öğrencilerin yapılacak olan yenilik uygulamalarında toplumun diğer kesimlerine oranla öncü rol oynamaları,
- Sürekli gelişen ve değişen iş dünyasında üniversite eğitimi almış kalifiye insan gücüne artan işgücü talebi,
- Doğal olarak gelecekteki toplumsal yapının eğitim almış bu insanlar tarafından şekillendirileceği veya yönlendirileceği varsayımları.

Öğrencilik sürecinin sonunda meslek hayatına atılmaya hazırlanan üniversite son sınıf öğrencilerinin sosyal yenilikçilik düzeylerinin belirlendiği bu araştırmanın, konuyla ilgili araştırma yapmak isteyenlere katkı sunacağı düşünülmektedir.

4.2. Araştırma Evreni ve Örneklem

Araştırma evrenini Sivas'taki Üniversitelerde eğitim gören son sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Sivas'ta 2 üniversite bulunmaktadır (Sivas Cumhuriyet Üniversitesi ve Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi). Ancak Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'nde öğrenci bulunmadığından dolayı sadece Sivas Cumhuriyet Üniversitesi son sınıf öğrencileri üzerinde araştırma yapılmıştır. Örneklem seçiminde ise kolayda örneklem yöntemi kullanılmıştır. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığından alınan verilere göre, 15.01.2020 itibariyle Sivas Cumhuriyet Üniversitesi ön lisans ve lisans son sınıf öğrenci sayısı toplamda 18.555'dir. Evrenin büyüklüğünden ve tam sayıya uygun olmamasından dolayı örneklem tespiti yoluna gidilmiştir. Örneklem sayısının hesaplanmasında, aşağıda belirtilen formül kullanılmıştır (Yamane, 2001);

$$n = \frac{N \cdot z^2 \cdot p \cdot q}{(N-1) \cdot d^2 + z^2 \cdot p \cdot q}$$

N: yığındaki kişi sayısı

n: örneklemdeki kişi sayısı

z: istenilen güvenilirlik düzeyi için standart normal dağılım tablo değeri

d: duyarlılık

p: yığında istenilen özelliğe sahip bireylerin oranı (p+q=1)

$$n = \frac{[18.555 \cdot 1,96]^2 \cdot 0,5 \cdot 0,5}{((18555-1) \cdot [0,05]^2 + [1,96]^2 \cdot 0,5 \cdot 0,5)} = 1,128,1536 / 2,9379 = 376$$

Bu kapsamda hatalı, eksik bilgilere sahip anketler olabileceği varsayımından hareketle öğrencilerden örneklem sayısının üzerinde 479 adet anket toplanmış ve hatalı ya da eksik veri bulunmadığından bu anketlerin tamamı analize tabi tutulmuştur.

4.3. Araştırmanın Modeli ve Hipotezler

Çalışmada mevcut olan durumun tespit edilmesi amaçlandığından, tarama modeli kullanılmıştır.

Araştırmanın hipotezleri ise şunlardır:

H₁: Öğrencilerin sosyal yenilikçilik düzeyleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

H₂: Öğrencilerin sosyal yenilikçilik düzeyleri eğitim düzeyine göre farklılık göstermektedir.

H₃: Öğrencilerin sosyal yenilikçilik düzeyleri yaşlarına göre farklılık göstermektedir.

H₄: Öğrencilerin sosyal yenilikçilik düzeyleri yaşadıkları bölgeye göre farklılık göstermektedir.

4.4. Veri Toplama Yöntemi

Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden olan anket tekniğinden yararlanılmıştır. Halaç vd. tarafından (2014) yılında geliştirilmiş olan toplamda 8 madde içeren sosyal yenilikçilik adlı ölçek kullanılmıştır.

Halaç vd. (2014), ölçeğe uyguladıkları faktör analizi sonucunda sosyal yenilikçilik eğilimini ölçen tek boyutlu bir faktör yapısı elde etmişler, ayrıca ölçeğin güvenilirliğini madde analizine tabi tutmuş ve 0,70'den yüksek olması beklenen (Nunnaly ve Bernstein 1994) Cronbach Alfa değerinin, 0,858 olduğunu tespit etmişlerdir. Bu durum ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir. Ayrıca ölçeğe pilot çalışma uygulamışlar

ve yapılan analizler sonucunda kişilerin sosyal yenilikçilik düzeylerini ve demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular içeren anketi geliştirmişlerdir.

Bu ölçek, Mercan ve Urgan (2015), Yeşilkaya ve Yıldız (2018), Esen ve ark., (2020) tarafından yapılan çalışmalarda da kullanılmıştır.

4.5. Verilerin Analizi

Çalışma için toplanmış olan verilerin analizi için SPSS 22.0 istatistiksel analiz programı kullanılmıştır. Uygulamadan elde edilen verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek için normallik testi, ölçeğin güvenilirliğini belirlemek amacıyla güvenilirlik testi (Cronbach Alfa), hipotezlerin test edilmesi için de bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü Anova testleri yapılmıştır. Yapılmış olan testlerin sonuçları araştırmanın bulguları kısmında açıklanmıştır.

5. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Çalışmada verilerden elde edilen demografik özelliklere göre (Tablo 1) katılımcıların çoğunluğunu 242 kişi (%50,6) ile kadınlar oluşturmaktadır. Sonuçlara göre 347 kişi (%72,4) 18-22 yaş aralığında olup bu katılımcılardan 418'i (%87,3) lisans öğrenimi görmektedir. Çalışmaya katılanların 36 farklı şehirde yaşadığı ortaya çıkmış ve bu şehirler ise bölgelere ayrılarak kategorize edilmiştir. Buna göre en fazla katılım 259 kişi (%54) ile İç Anadolu bölgesinden olup, en az katılım ise 8 kişi (%1,6) ile Ege bölgesinden olmuştur.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Veriler

Cinsiyet	f	%	Yaşanılan Bölge	f	%
Erkek	237	49,4	İç Anadolu	259	54
Kadın	242	50,6	Karadeniz	95	19,8
Toplam	479	100	Akdeniz	70	14,6
Yaş	f	%	Doğu Anadolu	f	%
18-22	347	72,4	Güneydoğu Anadolu	13	2,7
23-27	125	26	Marmara	11	2,2
28 ve üstü	7	1,6	Ege	8	1,6
Toplam	479	100	Toplam	479	100
Eğitim					
Ön Lisans	61	12,7			
Lisans	418	87,3			
Toplam	479	100			

Çalışma kapsamında 479 katılımcıdan elde edilmiş olan verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek amacıyla yapılan testler sonucunda verilerin normal dağıldığı gözlemlenmiştir. Sosyal yenilikçilik ölçeğine ait betimsel istatistikler, çarpıklık ve basıklık değerleri Tablo 2' de, normallik testi sonuçları ise Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 2: Sosyal Yenilikçilik Ölçeğine Ait Betimsel İstatistik Sonuçları

Min.	Mak.	$\bar{X}$	S.S.	Çar.	Bas.
2,875	5,000	4,193	,4612	-,825	,840

Tablo 3: Sosyal Yenilikçilik Ölçeğine Ait Normallik Testi Sonuçları

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Toplam	,171	479	,000	,933	479	,000

Çarpıklık katsayısı ± 1 sınırları içinde olduğunda; verilerin normal dağılımından bahsedilebilir (Büyükoztürk, 2011, s.47; George ve Mallery, 2003). Ayrıca Tabachnick ve Fidell'e (2013) göre de çarpıklık ve basıklık değerleri -1,5 ile +1,5 arasında değer aldığı verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmektedir. Yapılmış olan normallik testi sonucu ve çarpıklık, basıklık değerlerinin gösterildiği Tablo 2 ve

Tablo 3'deki veriler yukarıda aktarılan literatüre göre yorumlandığında verilerin normal dağılım gösterdiği söylenebilir. Bundan dolayı yapılmış olan diğer analizlerde parametrik testler kullanılmıştır.

Tablo 4: Sosyal Yenilikçilik Ölçeğine Güvenirlik Testi Sonuçları

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,620	,612	8

Sosyal Yenilikçilik Ölçeği 5'li likert tipi olarak uygulandığı için Cronbach alfa katsayısına bakılmıştır. Ölçek güvenilirliğinin yorumlanmasında aşağıdaki ölçütler dikkate alınmıştır:

$0,00 \leq \alpha < 0,40$ ise ölçek güvenilir değildir, $0,40 \leq \alpha < 0,60$ ise ölçeğin güvenilirliği düşük, $0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise ölçek oldukça güvenilir, $0,80 \leq \alpha < 1,00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir (Kalaycı, 2009).

Tablo 4'e göre ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0,620 olarak bulunmuştur. Bu sonuç ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu göstermektedir.

Çalışmaya katılmış olan öğrencilerin sosyal yenilikçilik algılarının cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği bağımsız örneklem t testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda oluşan sonuçlar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 5: Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Mean	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
			F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
Kadın	242	4,2510	1,346	,247	2,759	477	,006
Erkek	237	4,1355					

Yapılmış olan Levene testine analiz sonucuna göre anlamlılık düzeyi $p > 0,05$ değerinin üzerinde gerçekleşmiştir. Bu sonuca göre varyanslar homojen olduğundan cinsiyet ile sosyal yenilikçilik algı düzeyleri arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Buna göre araştırmaya katılan kadınların sosyal yenilikçilik algıları erkek katılımcılara göre daha yüksektir. Böylece verilmiş olan H_1 hipotezi "Öğrencilerin sosyal yenilikçilik düzeyleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir" kabul edilmiştir.

Çalışmaya katılmış olan öğrencilerin sosyal yenilikçilik algılarının eğitim durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği bağımsız örneklem t Testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 6: Eğitim Düzeyine Göre Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Öğrenim Durumu	N	Mean	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
			F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
Ön lisans	61	3,9364	64,017	,000	3,136	65,474	,003
Lisans	418	4,2314					

Katılımcıların öğrenim durumlarına yönelik olarak yapılan bağımsız örneklem t testi sonucunda Levene testi anlamlılık düzeyi, $p < 0,05$ değerinin altında gerçekleşmiş ve varyansların eşit dağılmadığı anlaşılmış olup; buna ilişkin t değerleri dikkate alınmıştır. Analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile sosyal yenilikçilik algıları arasında ($p=0,000 < 0,05$) anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda lisans eğitimine devam eden katılımcıların sosyal yenilikçilik düzeylerinin ön lisans eğitimine devam eden katılımcılara göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Sonuç olarak H_2 hipotezi "Öğrencilerin sosyal yenilikçilik düzeyleri eğitim durumlarına göre farklılık göstermektedir" kabul edilmiştir.

Çalışmaya katılmış olan öğrencilerin sosyal yenilikçilik algılarının yaşa göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği bağımsız örneklem t Testi ile analiz edilmiştir. Yapılmış olan analizde 3. grup yaş olan

28 yaş ve üstü katılımcılar 7 kişi olduğu için bu kişilerden bağımsız gruplandırma yapılmış ve bu 7 kişi gruplandırmaya dâhil edilmemiştir.

Tablo 7: Yaşa Göre Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Yaş	N	Mean	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
			F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
18-22	347	4,1667	2,758	,097	2,052	470	,041
23-27	125	4,2650					

Tablo 7'de sonuçları verilmiş olan Levene testine göre anlamlılık düzeyi $p > 0,05$ değerinin üzerinde gerçekleşmiştir. Bu bağlamda varyanslar homojen dağılım olup öğrencilerin yaşı ile sosyal yenilikçilik algı düzeyleri arasında anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Bu sonuca göre araştırmaya katılmış olanlardan yaş aralıkları 23-27 olanların 18-22 yaş aralığında olanlara göre sosyal yenilikçilik düzeylerinin yüksek olduğu söylenebilir. Böylece H_3 hipotezi "Öğrencilerin sosyal yenilikçilik düzeyleri yaşlarına göre farklılık göstermektedir" kabul edilmiştir.

Son olarak çalışmaya katılmış olan öğrencilerin sosyal yenilikçilik algılarının yaşadıkları bölgeye göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği Tek Yönlü Anova Testi ve Tukey ile analiz edilmiştir.

Tablo 8: Yaşanılan Bölgeye Göre Tek Yönlü Anova Testi Sonuçları

Sosyal Yenilikçilik	Sum of Squares	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	8,250	1,375	6,946	,000
Within Groups	93,445	,198		
Total	101,965			

Bölgeler	Mean Difference	Sig.	
İç Anadolu Bölgesi	Karadeniz Bölgesi	-,26733*	,000
	Akdeniz Bölgesi	,26602*	,000

Yapılan analizler sonucunda öğrencilerin yaşadıkları bölgeler ile sosyal yenilikçilik algıları ile arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p=0,000 < 0,05$). Yapılmış olan Tukey testi sonuçlarına göre ise; İç Anadolu bölgesinde yaşayan öğrencilerin, Karadeniz bölgesi ve Akdeniz bölgesinde yaşayan öğrencilere göre anlamlı bir farklılık gösterdiği anlaşılmıştır. Böylece verilmiş olan H_4 hipotezi "Öğrencilerin sosyal yenilikçilik düzeyleri yaşadıkları bölgelere göre farklılık göstermektedir" kabul edilmiştir.

6. TARTIŞMA VE SONUÇ

Sosyal yenilikçilik, sosyal bir soruna verimli, etkili, kalıcı bir çözüm bulmak ya da mevcutta bulunan çözümlerden yararlanarak toplumun geneli için toplum çıkarlarını gözeterek değerler oluşturup; ekonomik, sosyal ve çevreyle ilgili problemlere çözüm üretmektir. Sosyal yenilikler, eğitim sisteminde, sağlık sisteminde ve hayatın birçok alanında değişim oluşmasını sağlayarak, yaşamın daha da iyi hale gelmesinde önemli bir katkı sağlamaktadır. Gelişmekte olan ülkeler özelinde insanların sosyal yenilikçilik alanında destek görmeleri, sosyal yenilikçilik uygulamalarına ve projelerine destek verilmesi toplumdaki gelişim ve değişimin sağlanmasında önem arz etmektedir.

Alanyazında yenilikçilik üzerine yapılmış olan birçok çalışma, genel olarak işletmelerdeki uygulamalar etrafında toplanmıştır (Rogers, 1995; Clayton, 1997; Skyrme, 1999; Kirton, 2000; Örücu ve ark., 2011, Ecevit Satı ve Işık, 2011; Cankül ve ark., 2018). Bundan dolayı çeşitli alanlarda sıklıkla rastladığımız bir kavram olan yenilikçiliğin işletmelerden farklı olarak ele alınması gerektiği ve bireysel anlamda da araştırılmayı bekleyen bir alan olduğu görülmüştür. Bu amaçla yapılan çalışmanın sonucunda ortaya çıkan bilimsel katkı geleceğin yöneticilerini ve bu yöneticilerinin yetiştirildiği yerler olan üniversitelerin ve toplumdaki bütün paydaşların yararlanabileceği bir araç olacaktır.

Araştırma uygulamasının Sivas ile sınırlı tutulmuş olması bu araştırmanın sınırlılıklarındandır. Araştırmanın evreni, üniversite yaşamında belli bir olgunluğa erişmiş olmaları ve bireysel yenilikçiliklerini

ön plana çıkarabilecekleri iş hayatına yakınlıklarından ötürü üniversite son sınıf öğrencileri olarak belirlenmiştir.

Çalışma sonucunda elde edilen veriler incelendiğinde “Herhangi bir maddi çıkar beklemeden çevremdekilere faydalı olmak isterim” yargısına verilen cevap en yüksek ortalamaya ulaşmıştır (4,65); “Toplumda bir farklılık yaratmak, benim için kişisel başarıdan daha önemlidir” yargısına verilen cevap ise en düşük ortalamaya ulaşmıştır (3,60). Çalışmadan elde edilmiş olan sonuçlara göre; araştırmaya katılım sağlayan öğrencilerin sosyal yenilikçilik düzeyleri ortalama olarak 4,19 olarak hesaplanmış ve bu durumda öğrencilerin sosyal yenilikçilik düzeylerinin oldukça yüksek olduğu görülmüştür. Genel olarak katılımcıların sosyal yenilikçilik düzeylerinin yüksek olmasının yanında yapılan hipotez testleri sonucunda cinsiyete göre sosyal yenilikçilik düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Kadın katılımcıların erkeklere göre sosyal yenilikçilik düzeyinin daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmüştür. Diğer bir dikkat çekici sonuç ise yaş değişkeninin sosyal yenilikçilik düzeyini etkilediği ve lisans öğrencilerinin ön lisans öğrencilerine göre daha yüksek sosyal yenilikçilik düzeyine sahip olduğudur. Bu sonuçlardan hareketle; bireylerin üniversite eğitimi boyunca yaşadıkları tecrübelerin onların sosyal yenilikçilik düzeylerini olumlu yönde etkilediğini varsaydığımızda sosyal yenilikçilik düzeylerinin artırılması adına;

- Üniversite öğrencilerinin sosyal yenilikçilik bilincinin gelişmesi için bu konu hakkında seçmeli derslerin sunulması,
- Öğrencilerin bu dersleri seçmeleri için teşvik edilmesi,
- Üniversite içerisinde yapılan her türlü organizasyonda sosyal yenilikçiliğin ön plana çıkarılması,
- Herkes tarafından kullanılan sosyal medya aracılığıyla tartışma ve fikir alışverişlerinin odak noktası olduğu grupların oluşturulması önerileri sunulabilir.

Bu organizasyonların yapılmasında üniversiteler haricinde kamu ve sivil toplum örgütlerinden de yararlanılması daha güçlü bir farkındalık oluşturmaya katkı sağlayabilir. Sosyal yenilikçilik ile ilgili Sivas ili özelinde yapılan bu çalışma farklı üniversitelerde, farklı sektörlerde, farklı örneklem grupları üzerinde uygulanabilir ve bu sayede çalışma sonuçları daha da güçlendirilebilir.

Çalışmadan elde edilmiş olan sonuçlara paralel olarak literatür taramasında incelenen araştırmalarda genellikle; katılımcıların sosyal yenilikçilik düzeyleri yüksek çıkmıştır (Karahana ve Çetintaş, 2020; Esen ve ark., 2020; Yeşilkaya ve Yıldız, 2018; Mercan ve Urgan, 2015). Bu çalışmalardan farklı yapılan sosyal yenilikçiliği etkileyen sosyal, çevresel, ekonomik sorunların, bireysel davranışların, teknolojinin, yaşam koşullarının, toplumsal beklentilerin, sosyal yenilikçilikle ilişkilerinin ölçüldüğü çalışmalar da mevcuttur (Uslu ve Mansur, 2017; Jali ve ark., 2016; Özdemir ve Ar 2015; Tonimoto, 2012). Çalışmanın; üniversite öğrencilerinin çevresinde sosyal yenilikçilik farkındalığının oluşmasına katkı sağlayacağı, bu konuyla ilgili çalışma yapacaklara yol gösterici olacağı, sosyal yenilikçilik yapma isteği ve yeteneğinin artırılması, ayrıca üniversitelerde öğrenim gören öğrenciler arasında yaygınlaştırılmasına da katkı sunacağı ön görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Ateş, Muradiye (2017). *Sosyal İnovasyon ve Türkiye: Potansiyeli, Dinamikleri ve Sosyal İnovatif Çalışmaları Desteklemede Devletin Rolü*. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.
- Bozkurt, Ö. Ç. ve Alparslan, A. M. (2013). Girişimcilerde Bulunması Gereken Özellikler ile Girişimcilik Eğitimi: Girişimci ve Öğrenci Görüşleri. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8(1), 7-28.
- Bulut, C., Eren, H., ve Halac, D. S. (2013). Social Innovation and Psychometric Analysis. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 82, 122-130.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cankül, D., Doğan, A. ve Sönmez, B. (2018). Yiyecek-İçecek İşletmelerinde İnovasyon ve Artırılmış Gerçeklik Uygulamaları. *İşletme Araştırmaları Dergisi Journal Of Business Research-Turk*, 10(3), 576-591.
- Clayton, P. (1997). *Implementation of Organizational Innovation*, Toronto: Academic Press.
- Conger, S. (2009). Social Inventions, *The Innovation Journal: The Public Sector Innovation Journal*, Volume 14(2), 2009
www.innovation.cc/books/2009_14_2_1_conger_social-inventions.pdf
- Çetintaş, F. ve Karahan, M. (2020). Sosyal Yenilikçilik Düzeylerini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi: Fırat Üniversitesi Örneği. *Fırat Üniversitesi Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 4(2), 59-80.
- Erbil, C. (2015). *İşletmelerin İnovasyon Sürecinde Sosyal Fayda Yaratma Becerileri: Sosyal İnovasyon Çerçevesinde Örnek Bir Uygulama*, Doktora Tezi Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Esen D., Esen M. ve Kaya Özbağ G. (2020). Akademisyenlerin Sürdürülebilirlik Algılarının Sosyal Yenilikçilik Davranışları Üzerindeki Etkisinde Bireysel Yaratıcılığın Aracılık Rolü. *International Journal of Management and Administration*, 4(7), 19-33.
- George, D. and Mallery, M. (2003). *Using SPSS for Windows step by step: a simple guide and reference*.
- Güney, S. ve A. Nurmakhmatuly (2007). “Kültürün Girişimcilik Etkisi: Kazakistan ve Türkiye Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesine Yönelik Kültürel Arayış”, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(18), 62-86.

- Jali, M. N., Abas, Z., and Ariffin, A. S. (2017). Corporate Social Responsibility and Corporate Social Innovation: A Conceptual Understanding. In *SHS Web of Conferences* (Vol. 34, pp. 1-9). EDP Sciences.
- Kalaycı, Ş. (2009). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Ankara: Asil Yayınevi.
- Kirton, M. J. (2000). *Adaptors and Innovators at Work*. M.J. Kirton (Ed.), *Adaptors and Innovators: Styles of Creativity and Problem Solving*, London: Routledge, 51-71.
- Koç, O. (2010). Toplumsal Sorunlarla Mücadelede Bir Kaldıraç Olarak Sosyal İnovasyon ve Sosyal Girişimcilik Açısından Önemi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 5(2), 205-212.
- Mercan, N. ve Urgan, S. (2015). Sosyal Sermayenin Sosyal Yenilikçiliğe Etkisi. 1. *Uluslararası Uygulamalı Bilimler Kongresi: "Sosyal Sermaye"*, 23-24 Ekim Konya, 778-783.
- Mulgan, G., Tucker, S., Rushanara, A., and Sanders, B. (2007). *Social Innovation: what it is, why it matters and how it can be accelerated*, The Young Foundation. *Skoll Centre for Social Entrepreneurship Working Paper*, London.
- Nunnally, J. C. and Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric Theory 3rd Edn*. New York: McGraw-Hill.
- OECD (Organization for Economic Cooperation and Development) (2012). *OECD Science, Technology and Industry Outlook 2012*. OECD.
- Örücü, E., Kılıç, R. ve Savaş, A. (2011). KOBİ'lerde İnovasyon Stratejileri ve İnovasyon Yapmayı Etkileyen Faktörler: Bir Uygulama. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 12 (1), 58-73.
- Özdemir, F. ve Ar İ. M. (2015). Sosyal Yenilik Üzerine Bir Alan Araştırması, *Girişimcilik ve İnovasyon Yönetimi Dergisi*, 1(4) 17-43.
- Özmete, E. ve Gök Akgül F. (2015). Sürdürülebilir Kalkınma İçin Sosyal İnovasyon ve Sosyal Hizmet İlişkisinin Değerlendirilmesi. *Toplum ve Hizmet Dergisi*, 26(2), 127-143.
- Phills, J. A., K. Deiglmeier and D. T. Miller (2008). *Rediscovering Social Innovation*. Stanford Social Innovation Review, Fall.
- Rogers, E. M. (2010). *Diffusion of Innovations*. Simon & Schuster.
- Satı, Z. E. ve Işık, Ö. (2011). İnovasyon ve Stratejik Yönetim Sinerjisi: Stratejik İnovasyon. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 538-559.
- Seçkin Halaç, D., S. Eren, H. ve Bulut, Ç. (2014). Sosyal Yenilikçilik: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 32(1), 165-190.
- Skyrme, D. J. (1999). *Knowledge Networking*. Creating The Collaborative Enterprise, Butter-worth.
- Tabachnick, B. G. and Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics*. (Northridge Edition, California).
- Tanimoto, K. (2012). The Emergent Process of Social Innovation: Multi-Stakeholders Perspective. *International Journal of Innovation and Regional Development*, 4(3-4), 267-280.
- Uslu, D. ve Mansur, F. (2017). Sağlık Yönetici Adaylarının Bireysel-Sosyal Yenilikçilik ve Proaktiflik Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 19(1), 52-68.
- Yamane, T. (2001). *Temel Örnekleme Yöntemleri, (Basic Sampling Methods)*, Translator: Esin, A., Bakır, M. A., Aydın, C. ve Gürbüzselsel, E., İstanbul: Literatür Yayıncılık.
- Yavuzaslan, K. (2017). Brexit Yol Ayrımında Avrupa Birliği Sosyal Bütünleşme Çabalarına İnovatif Bir Yaklaşım: Sosyal İnovasyon. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 225-250.
- Yeşilkaya, M. ve Yıldız, T. (2018). Özgeci Davranış Ekseninde Sosyal İnovasyon Eğiliminin İncelenmesine Yönelik Bir Araştırma. *Girişimcilik İnovasyon ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 81-97.